

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,**16. november 2009,****seoses ettepanekuga nõukogu määruse kohta, mis käsitleb euromüntide autentimist ja ringluskõlbatute euromüntide käitlemist****(CON/2009/95)**

(2009/C 284/02)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

30. septembril 2009 sai Euroopa Keskpank (EKP) Euroopa Liidu Nõukogult taotluse avaldada arvamust seoses ettepanekuga nõukogu määruse kohta, mis käsitleb euromüntide autentimist ja ringluskõlbatute euromüntide käitlemist⁽¹⁾ (edaspidi „ettepanek määruse kohta“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 123 lõike 4 kolmandal taandel ning asutamislepingu artikli 105 lõike 4 esimesel taandel koosmõjus asutamislepingu artikli 106 lõikega 2, kuna ettepanek määrus on seotud euromüntide tehniliste tunnustega. Euroopa Keskpanga nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanga kodukorra artikli 17,5 esimese lausega.

Üldised märkused

Ettepanek määrusega rakendatakse krediitiasutuste ja teiste asutuste, mida on käsitatud nõukogu 28. juuni 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1338/2001 (milles sätestatakse euro võltsimise takistamiseks vajalikud meetmed)⁽²⁾ artiklis 6, kohustus tagada kõigi saadud euromüntide, mille nad kavatsesid tagasi ringlusse suunata, autentsus ja võltsingute avastamine. Samade asutuste euro pangatähtede autentimise kohustuse osas nõukogu määruse (EÜ) nr 1338/2001 alusel on EKP vastu võtnud samasuguseid meetmeid. Samasugune õigusakt, mis kehtiks euro pangatähtede ja müntide jaotuses osalevate asutuste kohta, aitaks vähendada ohtu, mida ühisrahale kujutab euro pangatähtede ja müntide võltsimine.

Ettepanek määruse eesmärgi jaoks on komisjoni otsus ära kasutada olemasolevaid müntide sortimismenetlusi ja -varustust, mis on loodud komisjoni 27. mai 2005. aasta soovitusel 2005/504/EÜ (euromüntide autentimise ja ringlusse kõlbatute euromüntide käitlemise kohta)⁽³⁾ alusel, kindlasti parim viis kindlustada olemasoleva hea tava jätkumine ja tagada kavandatud meetmete tõhusus.

Käitlustasu

Kuigi ettepanek määruse artikli 8 lõiked 2 ja 4 võimaldavad liikmesriikidel teatud juhul teha käitlustasu osas erandi, peab EKP küsitavaks, kas käitlustasu 5 % ringluskõlbatute euromüntide nimiväärtusest teenib ettepanek määruse eesmärki, milleks on kohustada liikmesriike ringluskõlbatuid euromüntide ringlusest kõrvaldama. Ettepanek määruse põhjendus 4 osutab, et ringluskõlbatuid euromüntide on „raskem kasutada” ja „kasutajatel võib tekkida kahtlusi müntide autentsuses”. Ringluskõlbatud euromündid tuleb ringlusest kõrvaldada ja tagada, et euromüntide ehtsuse kontroll on usaldusväärne ja et nende võltsimise võimalus on vähendatud. Sellega seoses leiab EKP, et ringluskõlbatute euromüntide väärtuse hüvitamine või nende asendamine peaks üldjuhul olema käitlustasuta. Kooskõlas EKP varasemates arvamustes rõhutatuga on käitlustasu kohaldamine vastuolus ka seadusliku maksevahendi mõistega, sest seadusliku maksevahendi vahetamine täies väärtuses on avalik-õiguslik ülesanne⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ KOM(2009) 459 lõplik.

⁽²⁾ EÜT L 181, 4.7.2001, lk 6.

⁽³⁾ ELT L 184, 15.7.2005, lk 60.

⁽⁴⁾ Vt arvamust CON/2009/52. Kõik EKP arvamused on avaldatud EKP kodulehel <http://www.ecb.europa.eu>

Samas leiab EKP, et 15 % käitlustasu kohaldamine oleks õigustatud juhtudel, kui kontrollitud ringluskõlbmatute müntide maht on suhteliselt suur seoses tunnustest kõrvalekalletega, nagu osutatud ettepaned määruse artiklis 9.

Teksti redaktsiooni ettepanekud, kui EKP on soovitanud ettepaned määrust muuta, on esitatud lisas koos selgitustega.

Frankfurt Maini ääres, 16. november 2009

EKP president
Jean-Claude TRICHET

LISA

Muudatusettepanekud

Komisjoni redaktsiooni tekst	EKP muudatusettepanek (1)
------------------------------	---------------------------

Muudatus 1

Ettepanud määruse artikli 3 lõige 1

<p>Artikkel 3</p> <p>„1. Asutused tagavad, et autenditakse kõik euromündid, mille nad on saanud ja mille nad kavatsevad ringlusesse tagasi lasta. Nad täidavad kõnealust kohustust, kasutades:</p> <p>a) peamiselt münditöötlemismasinaid, mis on kantud artikli 5 lõikes 3 osutatud münditöötlemismasinate nimekirja, või</p> <p>b) koolitatud töötajaid.”</p>	<p>Artikkel 3</p> <p>„1. Asutused tagavad, et autenditakse kõik euromündid, mille nimiväärtused on 2 eurot, 1 euro ja 50 senti ning mille nad on saanud ja mille nad kavatsevad ringlusesse tagasi lasta. Nad täidavad kõnealust kohustust, kasutades:</p> <p>a) peamiselt münditöötlemismasinaid, mis on kantud artikli 5 lõikes 3 osutatud münditöötlemismasinate nimekirja, või</p> <p>b) koolitatud töötajaid.”</p>
---	--

Selgitus

EKP soovib piirata autentimismenetlust müntidega, mille nimiväärtus on vähemalt 50 senti (s.t mündid 2 eurot, 1 euro ja 50 senti), kuna nimiväärtuste puhul 20 senti ja alla selle on võltsimise risk väga väike, võrreldes i) metalli väärtusega; ja ii) võltsimise kuludega. Kõikide müntide autentimiseks esitamine oleks asutustele oluline koormus, mida kõnealuste müntide väärtus ei õigusta.

Muudatus 2

Ettepanud määruse artikli 4 lõige 1

<p>Artikkel 4</p> <p>„1. Asutused lasevad oma münditöötlemismasinaid katsetada määratud riiklikel asutustel või Euroopa Tehnika- ja Teaduskeskusel (ETTK) tuvastamiskatse alusel. Kõnealuse katse eesmärk on tagada, et münditöötlemismasin suudab eemaldada teadaolevad võltsitud münditüübid ja kõik muud müntidega sarnanevad esemed, mis ei vasta ehtsa euromündi spetsifikatsioonile.”</p>	<p>Artikkel 4</p> <p>„1. Asutused kasutavad ainult seda liiki lasevad oma münditöötlemismasinaid, mis on läbinud katsetada määratud riigiasutustel või Euroopa Tehnika- ja Teaduskeskusel (ETTK) tuvastamiskatse alusel. Kõnealuse katse eesmärk on tagada, et vastavat liiki münditöötlemismasin suudab eemaldada teadaolevad võltsitud münditüübid ja kõik muud müntidega sarnanevad esemed, mis ei vasta ehtsa euromündi ja ringluskõlbmatu euromündi spetsifikatsioonile.”</p>
---	--

Selgitus

EKP peab loogilisemaks lähenemisviisi, mille kohaselt oleks asutustel kohustus kasutada münditöötlemismasinaid, mis on läbinud tuvastamiskatse. See võimaldaks edukalt testi läbinud münditöötlemismasinate kasutust mitme asutuse poolt, s.t ei oleks vajalik iga asutuse jaoks testi korrata. See suurendaks ka koostööd ettepanud määruse artikliga 5, mille kohaselt võib tuvastamiskatseid teha tootja ruumides ja edukalt katse läbinud münditöötlemismasinate loetelu avaldatakse komisjoni kodulehel. EKP soovib ka piirata tuvastamiskatse münditöötlemismasinate liikidele (s.t masinad sama riist- ja tarkvaraga ning põhifunktsioonidega), kuna see oleks piisav tagatis, et kõik samaliigilised münditöötlemismasinad vastavad ettepanud määruse nõuetele.

Lisaks sätestab ettepanud määruse artikli 2 lõige b, et ringluskõlbmatuteks euromüntideks peetakse neid, mis on autentimismenetluses tagasi lükatud. Seetõttu peaks ettepanud määruse artikli 4 lõige 1 täpsustama, et tuvastamiskatseks esitatud münditöötlemismasinad peavad tuvastama ka ringluskõlbmatuid euromünste.

Komisjoni redaktsiooni tekst

EKP muudatusettepanek (1)

Muudatus 3

Ettepanud määruse artikli 6 lõige 3

<p>Artikkel 6</p> <p>„3. Igal aastal igas liikmesriigis kontrollitavate masinate arv peab olema piisavalt suur, et asjaomasel aastal kõnealuste masinate töödeldud euromüntide hulk moodustaks vähemalt ühe kolmandiku euromüntide kasutuselevõtu ja kontrollile eelneva aasta lõpu vahelisel ajal kõnealuse liikmesriigi emiteeritud müntide netokogusest. Kontrollitavate masinate arv selgitatakse välja kolme suurima nimiväärtusega ringlusse lastavate euromüntide hulga alusel.”</p>	<p>Artikkel 6</p> <p>„3. Igal aastal igas liikmesriigis kontrollitavate masinate arv peab moodustama 10 % kõikidest selles liikmesriigis paigaldatud masinatest või olema piisavalt suur, et asjaomasel aastal kõnealuste masinate töödeldud euromüntide hulk moodustaks vähemalt ühe kolmandiku euromüntide kasutuselevõtu ja kontrollile eelneva aasta lõpu vahelisel ajal kõnealuse liikmesriigi emiteeritud müntide netokogusest. Viimasel juhul selgitatakse kontrollitavate masinate arv välja kolme suurima nimiväärtusega ringlusse lastavate euromüntide hulga alusel.”</p>
---	--

Selgitus

EKP on seisukohal, et liikmesriikidel peaks olema võimalik valida, kas kontrollida münditöötlemismasinaid, mis on paigaldatud nende territooriumil, kohaldades ettepanud määruses sätestatud arvutusmeetodit või kontrollida teatavat protsenti münditöötlemismasinaid. Kuna mündid ringlevad kogu euroalal, võib müntide ränne ühest liikmesriigist teise oluliselt mõjutada liikmesriigis ringlevate müntide mahtu. Seetõttu võivad mõned liikmesriigid pidada kohasemaks kontrollida münditöötlemismasinaid olenemata nende poolt emiteeritud müntide netoemissioonist. Mõlemal juhul peaks liikmesriigi poolt kontrollitavate münditöötlemismasinate hulk olema piisavalt suur, et tagada euromüntide autentimisega tegelevate asutuste tulemuslikkuse kohane kontroll.

Muudatus 4

Ettepanud määruse artikkel 8

<p>Artikkel 8</p> <p>„1. Müntide hüvitamise ja asendamise eest peetakse kinni käitlutasu, mis moodustab 5 % ringlusse kõlbatute kontrollitud euromüntide nimiväärtusest. Käitlutasule lisandub täiendav 15 % tasu kontrollitud euromüntide nimiväärtusest juhul, kui kontrollitakse kogu koti või kasti sisu, nagu sätestatud artiklis 10.</p> <p>2. Liikmesriik võib kehtestada käitlutasust üldise erandi juhul, kui asjaomane füüsiline või juriidiline isik teeb pädevate siseriiklike asutustega võltsitud euromüntide ja ringlusse kõlbatute euromüntide ringlusest kõrvaldamiseks tihedat ja korrapärasest koostööd.</p> <p>3. Transpordikulud ja sellega seotud kulud tasub asjaomane füüsiline või juriidiline isik.</p> <p>4. Ilma et see piiraks lõikes 2 sätestatud erandi kohaldamist, vabastatakse igal aastal käitlutasust maksimaalselt üks kilogramm ringlusse kõlbatuid sama nimiväärtusega euromüntide ühe ja sama füüsiline või juriidiline isiku kohta.”</p>	<p>Artikkel 8</p> <p>„1. Müntide hüvitamise ja asendamise eest peetakse kinni käitlutasu, mis moodustab 5 % ringlusse kõlbatute kontrollitud euromüntide nimiväärtusest. Käitlutasule lisandub täiendav 15 % tasu kontrollitud ringluskõlbatute euromüntide nimiväärtusest kohaldatakse euromüntide asendamise hüvitamiseks juhul, kui kontrollitakse kogu koti või kasti sisu, nagu sätestatud artiklis 10 lõikes 2.</p> <p>2. Liikmesriik võib kehtestada käitlutasust üldise erandi juhul, kui asjaomane füüsiline või juriidiline isik teeb pädevate siseriiklike asutustega võltsitud euromüntide ja ringlusse kõlbatute euromüntide ringlusest kõrvaldamiseks tihedat ja korrapärasest koostööd.</p> <p>3. Transpordikulud ja sellega seotud kulud tasub asjaomane füüsiline või juriidiline isik.</p> <p>4. Ilma et see piiraks lõikes 2 sätestatud erandi kohaldamist, vabastatakse igal aastal käitlutasust maksimaalselt üks kilogramm ringlusse kõlbatuid sama nimiväärtusega euromüntide ühe ja sama füüsiline või juriidiline isiku kohta.”</p>
---	---

Komisjoni redaktsiooni tekst

EKP muudatusettepanek ⁽¹⁾*Selgitus*

Vaata eespool käitlustasu käsitlevat lõiku.

Muudatus 5

Ettepanud määruse artikkel 14

<p>Artikkel 14</p> <p>„Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist <i>Euroopa Liidu Teatajas</i>.</p> <p>Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2012.</p> <p>Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.”</p>	<p>Artikkel 14</p> <p>„Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist <i>Euroopa Liidu Teatajas</i>.</p> <p>Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2012.</p> <p>Liikmesriigid, kes on käesoleva määruse jõustumise ajaks kehtestatud meetmed komisjoni soovitusel 2005/504/EÜ ülevõtmiseks, võivad neid meetmeid kohaldada kolmeaastase üleminekuperioodi kestel alates 1. jaanuarist 2012.</p> <p>Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.”</p>
---	---

Selgitus

Ettepanud määrus peaks võimaldama üleminekusätet riikides kasutuses oleva ning komisjoni soovitusel 2005/504/EÜ põhineva tava jätkamiseks, võttes eelkõige arvesse komisjoni soovitusel ülevõtnud liikmesriikides tehtud investeeringuid seoses münditöötlusmasinate paigaldamisega.

⁽¹⁾ Rõhutatud kiri osutab EKP ettepanekule lisada uus tekst. Läbi kriipsutatud kiri osutab EKP väljajätmisettepanekule.